

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν.127(Ι)/2018

ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 16MWP της εταιρείας SANTIAM INVESTMENT I LTD στην κοινότητα Φλάσου

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/00147/2018

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, η ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 16MWP της εταιρείας SANTIAM INVESTMENT I LTD στην κοινότητα Φλάσου υποβλήθηκε στις 21.2.2018.

Ο Φορέας Εκμετάλλευσης του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η ΜΕΕΠ εξετάστηκε στην Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον κατά τη Συνεδρία της στις 20.04.2018 όπου και αξιολογήθηκε.

Κατά την παρουσίαση του έργου την πιο πάνω ημερομηνία διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν κενά στην ΜΕΕΠ που αφορούσαν το ανάγλυφο της περιοχής, τη χλωρίδα, την πανίδα, τις εργασίες εκχέρσωσης και χωματοουργικά, καθώς και προστασίας ρυακιού.

Τα εν λόγω στοιχεία ζητήθηκαν ως συμπληρωματικά στοιχεία στις 8/5/2018 όπου και κατατέθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος και εξετάστηκαν στην Επιτροπή στις 27/7/2018.

2. Σκοπός και περιγραφή της ανάπτυξης

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του Φ/Β Πάρκου είναι 16 MW και αποτελείται από:

- 58180 φ/β πλαίσια στερεωμένα σε βάσεις και τοποθετημένα σε σειρές
- Μετατροπείς ενσωματωμένοι στα πλαίσια και καλωδίωση πλαισίων
- Μετρητής ΑΗΚ

- περίφραξη

Τα στάδια κατασκευής του έργου θα είναι: διαμόρφωση χώρου, εξασφάλιση σύνδεσης με το δίκτυο, οδοποιία, μεταφορά φ/β πλαισίων, εγκατάσταση φ/β πάρκου, περίφραξη και ασφάλεια, σύνδεση με την ΑΗΚ.

3.Χωροθέτηση της ανάπτυξης και περιγραφή υφιστάμενου περιβάλλοντος

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός της κοινότητας Φλάσου της επαρχίας Λευκωσίας. Τα τεμάχια που θα χωροθετηθεί το πάρκο έχουν συνολική έκταση 234451 m²

Η ζώνη στην οποία εντάσσεται το έργο είναι Γεωργική Ζώνη Γ3. Η απόσταση του έργου από την κοινότητα είναι περίπου 2,5 km ανατολικά.

Περιμετρικά του τεμαχίου υπάρχουν κατά κύριο λόγο γεωργικές καλλιέργειες καθώς και συστάδες από άλλου είδους βλάστηση. Εντός της περιοχής μελέτης υπάρχει σημαντικός αριθμός ατόμων του είδους πεύκης (*Pinus brutia*) πέραν των 500 ατόμων, περίπου 450 αμυγδαλιές και περίπου 40 ελαιόδεντρα.

Η πρόσβαση στο τεμάχιο μελέτης μπορεί να γίνει από τον κεντρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Τροόδους και ακολούθως μέσω χωματόδρομου

Επίσης στα 500 μέτρα δυτικά βρίσκεται το Φράγμα Σολέας ενώ η περιοχή μελέτης εμπίπτει στον Υδροφορέα Τροόδους.

4.Προβληματισμοί της Περιβαλλοντικής Αρχής

Οι επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) αφορούν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες:

α) Χλωρίδα της περιοχής:

Εντός του τεμαχίου ευδοκιμεί ένας αξιοσημείωτος αριθμός ατόμων του είδους πεύκης (*Pinus brutia*) ο οποίος υπολογίζεται ότι είναι πέραν των 500 ατόμων τα οποία θα επηρεαστούν όλα ανεπανόρθωτα. Θα επηρεαστούν επίσης πέραν των 200 αμυγδαλιών και μικρός αριθμός ελαιόδεντρων. Ειδικά ως προς τα πεύκα, στην περιοχή υπάρχουν μικρές, μεσαίας αλλά και μεγάλης ηλικίας πεύκα, ορισμένα πέραν των 50 ετών, τα οποία θα επηρεαστούν ανεπανόρθωτα, ενώ η συγκεκριμένη περιοχή εμπίπτει στο όριο εξάπλωσης του είδους.

Παράλληλα η περιοχή χαρακτηρίζεται από έντονη φυσική αναγέννηση των ειδών της πεύκης ενώ υπάρχουν και περιοχές με φρυγανότοπους. Σύμφωνα και με το Τμήμα Δασών, τα είδη της πεύκης σε περίπτωση αποκοπής είναι αδύνατον να μεταφυτευθούν ενώ η περιοχή μέσω φυσικής αναγέννησης μπορεί να εξελιχθεί σε μικρό δάσος, εάν παραμείνει ως έχει.

β) Ανάγλυφο της περιοχής

Η πιο πάνω ανάπτυξη βρίσκεται σε περιοχή με κλίσεις περίπου 15°-20° ένα σημαντικό μέρος του προτεινόμενου τεμαχίου καλύπτεται με φυσική βλάστηση (πεύκα και φρυγανότοπο), ενώ εντός του τεμαχίου διέρχονται 2 εγγεγραμμένα αργάκια. Επομένως σε περίπτωση υλοποίησης του έργου οι επιπτώσεις στο τοπίο και ανάγλυφο της περιοχής θα είναι σημαντικές και μη αναστρέψιμες.

γ) Επιπτώσεις στο τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο και τα πιθανά προβλήματα αισθητικής ρύπανσης μπορούν να προκύψουν από τις δραστηριότητες κατασκευής του έργου, την εναπόθεση και συσσώρευση των υλικών στο χώρο του εργοταξίου και τη μετακίνηση του εξοπλισμού στο οδικό δίκτυο. Επιπτώσεις επίσης θα υπάρχουν και μετά την αποπεράτωση των κατασκευαστικών εργασιών αφού το έργο χωροθετείται σε περιοχή με κύρια χαρακτηριστικά γεωργικές καλλιέργειες και φυσική/δασώδη βλάστηση. Επομένως αναμένεται να υπάρξει πλήρης αλλαγή του τοπίου σε σχέση με την υφιστάμενη του κατάσταση.

δ) Μέγεθος και χωροθέτηση του έργου

Το εν λόγω έργο πρόκειται για ένα τεράστιο φωτοβολταϊκό πάρκο το οποίο θα καταλάβει έκταση 230000 m². Οι επιπτώσεις υλοποίησης του αναμένεται να είναι σημαντικές, κυρίως στο θέμα χλωρίδας της περιοχής αφού πρόκειται να εκχερσωθεί τεράστιος αριθμός δέντρων κυρίως πεύκων τα οποία είναι νεαρής, μέτριας αλλά και μεγάλης ηλικίας, ορισμένα πέραν των 50 ετών.

5. Διαβουλεύσεις

α) Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: επεσήμανε ότι πρόκειται για ένα μεγάλο έργο, το οποίο χωροθετείται σε μία περιοχή η οποία σε μεγάλο βαθμό είναι φυσική περιοχή με κάποιες καλλιέργειες. Επεσήμανε επίσης ότι οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι μέρος της υπαίθρου και θεωρεί λάθος την υποβάθμιση αυτών των περιοχών.

Ως εκ τούτου, τοποθετήθηκε αρνητικά για το συγκεκριμένο έργο διότι γίνεται πλήρης αλλαγή της χρήσης γης και διαφώνησε με την άποψη του μελετητή η περιοχή έχει υποβαθμιστεί λόγω των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Επιπρόσθετα, επεσήμανε ότι στα πλαίσια της εκπόνησης της μελέτης πραγματοποιήθηκε μόνο μία επιτόπια επίσκεψη στην περιοχή το Δεκέμβριο σε ακατάλληλη περίοδο και δεν έγιναν καταγραφές χλωρίδας/πανίδας.

β) Τμήμα Δασών: ο εκπρόσωπος του Τμήματος; επεσήμανε στην Επιτροπή ότι η περιοχή χωροθέτησης του έργου αποτελεί το χαμηλότερο όριο της εξάπλωσης της τραχείας πεύκης και επεσήμανε ότι με την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα αποκοπούν συνολικά περίπου 250 πεύκα.

Τέλος, επεσήμανε ότι στην περιοχή δεν έχουν εντοπιστεί σπάνια φυτά που να περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου.

δ) Κοινότητα Φλάσου: Στην Επιτροπή ο Κοινοτάρχης Φλάσου τοποθετήθηκε θετικά για την εν λόγω ανάπτυξη

ε) Τμήμα Γεωργίας: Το Τμήμα Γεωργίας με επιστολή του με ημερ. 18/4/2018 αναφέρει ότι τοποθετείται θετικά για το θέμα αφού το μεγαλύτερο μέρος του τεμαχίου δεν αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς.

ζ) Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου: ο εκπρόσωπος ανέφερε ότι δεν μπορεί να τοποθετηθεί θετικά για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου, λόγω της τεράστιας έκτασης γης η οποία θα καλύπτεται από το φωτοβολταϊκό πάρκο, το οποίο είναι το μεγαλύτερο φωτοβολταϊκό πάρκο που αξιολογήθηκε και επειδή στα πλαίσια της ανάπτυξης αυτής θα αποκοπεί μεγάλος αριθμός πεύκων που όπως αναφέρθηκε από τον εκπρόσωπο του Τμήματος Δασών η ανάπτυξη αυτή χωροθετείται στα όρια του δάσους τραχείας πεύκης.

Ακολούθως, ανέφερε ότι θεωρεί ότι με την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα αποστερηθεί η δυνητική επέκταση του δάσους τραχείας πεύκης, το οποίο είναι σημαντικό για τη διατήρηση και επέκταση των δασών.

6.Θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τη ΜΕΕΠ, τις προδιαγραφές και άλλα στοιχεία από την κατασκευή και λειτουργία παρόμοιων έργων, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκομένων Φορέων, αλλά τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω και της τεράστιας έκτασης αλλά και δυναμικότητας του έργου, η εν λόγω περιοχή πρόκειται να εκχερσωθεί και να απογυμνωθεί εντελώς με την υλοποίηση του πάρκου.

Πρόκειται για ένα ημιορεινό ανάγλυφο με σχετικά μη ομαλές κλίσεις όπου θα χρειαστούν αρκετές χωματουργικές εργασίες για τη δημιουργία ενός τόσο μεγάλου φωτοβολταϊκού πάρκου.

Σε περίπτωση υλοποίησης του έργου θα επέλθει ριζική αλλαγή χρήσης της γης αφού με βάση τον αριθμό των δέντρων και ειδικά των πεύκων που παρουσιάζονται στην περιοχή, πέραν των 500 θα επηρεαστούν, ενώ αντίθετα υπάρχει η περίπτωση δυνητικά να δημιουργηθεί ένα μικρό πευκοδάσος. Σε περίπτωση δημιουργίας του πάρκου θα χαθεί ένας πολύ μεγάλος αριθμός υγιών πεύκων τα οποία συμβάλλουν πολλαπλά στη βιοποικιλότητα, στην άμβλυνση από τις κλιματικές αλλαγές, στην προστασία των υδάτινων πόρων και στην αποτροπή από την απερίμωση. ,

Επιπλέον προκύπτει σοβαρό πρόβλημα οπτικής όχλησης και των επιπτώσεων στο τοπίο τόσο από τον περιφερειακό αυτοκινητόδρομο με τον οποίο το έργο βρίσκεται σε μικρή απόσταση (περίπου 200 μ.).

Το Τμήμα Περιβάλλοντος με βάση όλα τα πιο πάνω δεν είναι σε θέση να γνωματεύσει θετικά αφού προκύπτουν σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίες είναι αρνητικές μη αναστρέψιμες.

Ειρήνη Κωνσταντίνου
Για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή.
24/09/2018